

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 czerwca 2021 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z. uznał, w oparciu o art. 83 ust. 1, art.11 ust.2, art.14 ust.1, la, 2,art.36 ust.4, art.38 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2021.423 jt.zm.), że Pani B. D. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 23 stycznia 2021 roku do 31 marca 2021 roku. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wnioskodawczynie złożyła w dniu 19 marca 2021 roku wniosek o objęcie jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od 23 stycznia 2021 roku. Należna za marzec składka została opłacona po terminie zatem mogła zostać objęta tym ubezpieczeniem dopiero od 1 kwietnia 2021 roku (decyzja k.19-21 akt ZUS).

Nie podzielając treści decyzji, Pani B. D. złożyła w dniu 2 lipca 2021 roku, odwołanie. W uzasadnieniu wskazała, iż decyzja jest dla niej krzywdząca bowiem w jej efekcie odmówiono jej prawa do zasiłku chorobowego. Niezdolność powstała w okresie zatrudnienia w firmie (...) SA w W.. Nie mogła być wtedy objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym bowiem otrzymywała wynagrodzenie wyższe od minimalnego (odwołanie k.3-4).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji. Dodatkowo podniesiono, iż z danych uzyskanych z Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS wynika, że Pani B. D. w dniu 19 marca 2021 roku złożyła dokument (...) deklarując przystąpienie do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 23 stycznia 2021 roku z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Złożyła go z powodu ustania zatrudnienia z dniem 23 stycznia 2021 roku i powstaniem obowiązku ubezpieczenia emerytalnego, rentowego i wypadkowego z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej. Ponadto, w dniu 4 maja 2021 roku zostały przesłane elektronicznie dokumenty rozliczeniowe za styczeń 2021 roku i za luty 2021 roku - bez wykazania składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe. Zakład uznał, że wnioskodawczynie przystąpiła do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 19 marca 2021 roku, jednakże, z powodu opłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie za marzec 2021 roku uznano, iż odwołująca nie podlegała temu ubezpieczeniu także w okresie od 19 do 31 marza 2021 roku (odpowiedź na odwołanie k. 8).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawczynie od lat prowadzi działalność gospodarczą (okoliczność bezsporna).

W okresie od 26 października 2020 roku do 22 stycznia 2021 roku zatrudniona była, na podstawie umowy o pracę na okres próbny, w (...) SA w W., na stanowisku kierownika marketu, z wynagrodzeniem w kwocie 4.000,- zł (umowa k.5).

W dniu 19 marca 2021 roku odwołująca złożyła dokument (...) deklarując przystąpienie do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 23 stycznia 2021 roku z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (okoliczność bezsporna).

Elektronicznie dokumenty rozliczeniowe za styczeń i luty 2021 roku zostały przesłane - bez wykazania składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w dniu 4 maja 2021 roku (okoliczność bezsporna).

W dniu 24 marca 2021 roku wnioskodawczynie złożyła wniosek o wyrażenie zgody na opłacenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie za styczeń 2021 roku (wniosek k.1-2 akt ZUS).

Pismem z 20 kwietnia 2021 roku Zakład poinformował, że brak jest podstaw do przywrócenia terminu do opłacenia składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, za styczeń 2021 roku, po terminie, jak również przywrócenia terminu do zgłoszenia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. bowiem odwołująca może być objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym dopiero od dnia złożenia wniosku, czyli od 19 marca 2021 roku.

Jednakże, z powodu opłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za marzec 2021 roku, po terminie, nie można uznać, iż w okresie od 19 do 31 marca 2021 roku wnioskodawczyni podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu powadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (pismo k.7 akt ZUS).

W dniu 4 maja 2021 roku zostały przesłane elektronicznie dokumenty rozliczeniowe za styczeń i luty 2021 roku - bez wykazania składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe. Miesiące te zostały opłacone również po terminie (raport rozliczenia należności płatnika k.11 akt ZUS).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie może zostać uwzględnione.

Stosownie do art. 11 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 266 t.j.) dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą.

W myśl art. 8 ust. 6 pkt. 1 ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Okres podlegania obowiązkowi ubezpieczeń określa przepis art. 13 pkt. 4 cytowanego aktu prawnego zgodnie, z którym osoby prowadzące pozarolniczą działalność obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

W myśl art. 14 ust. ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 423 z późn. zm.), brzmieniu obowiązującym w dacie wydania decyzji - objęcie dobrowolnie ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tymi ubezpieczeniami, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony, z zastrzeżeniem ust. 1a.

1a. Objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku tylko wówczas, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych zostanie dokonane w terminie określonym zgodnie z art. 36 ust. 4 albo 4b.

2. (...) emerytalne i rentowe oraz chorobowe, o których mowa w ust. 1, ustają:

1) od dnia wskazanego we wniosku o wyłączenie z tych ubezpieczeń, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został złożony;

2) od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie - w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących, duchownych oraz osób wymienionych w art. 7; w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie, z zastrzeżeniem ust. 2a;

3) od dnia ustania tytułu podlegania tym ubezpieczeniom.

2a. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, jeżeli za część miesiąca został pobrany zasiłek, ubezpieczenie chorobowe ustaje od dnia następującego po dniu, za który zasiłek ten przysługuje.

3. Za okres opłacania składek uważa się także okres pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz zasiłków. art. 14. ust. 2 pkt. 2 ustawy systemowej dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ustaje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w

terminie składki należnej na to ubezpieczenie - w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących, duchownych oraz osób wymienionych w art. 7 i 10; **w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie, z zastrzeżeniem ust. 2a;**

W myśl ust. 2a. w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, jeżeli za część miesiąca został pobrany zasiłek, ubezpieczenie chorobowe ustaje od dnia następującego po dniu, za który zasiłek ten przysługuje.

Natomiast na mocy art. 36 ust. 4 zgłoszeń, o których mowa w ust. 2 i 3, dokonuje się w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 4a-5a i 9a (...).

4b. Ubezpieczony, o którym mowa w art. 18c ust. 1, który rozpoczął lub wznowił prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej w styczniu danego roku kalendarzowego, dokonuje zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w terminie do końca tego miesiąca. Jeżeli termin ten jest krótszy niż 7 dni, ubezpieczony dokonuje zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia.

Za okres opłacania składek uważa się także okres pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz zasiłków. (ust. 3)

Przechodząc na grunt spornej decyzji podkreślić należy, iż jest ona prawidłowa.

Z analizy dokumentów znajdujących się w systemie (...) wynika, że wnioskodawczyni pozostawała w ubezpieczeniu chorobowym do 22 stycznia 2021 roku. Nie była wtedy zgłoszona do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, mimo, iż prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą. Wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym złożyła jednak dopiero w dniu 19 marca 2021 roku dokument zgłoszeniowy (...) z datą przystąpienia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 23 stycznia 2021 roku.

Biorąc pod uwagę treść zacytowanych przepisów wskazać należy, iż wniosek ten nie mógł zostać uwzględniony, a przynajmniej nie mógł zostać uwzględniony w zakresie początkowej daty objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Najwcześniejszą możliwą datą objęcia tym ubezpieczeniem jest zatem 19 marca 2021 roku. Biorąc jednak pod uwagę fakt, iż wymagane dokumenty jak również składki zostały złożone dopiero 4 maja 2021 roku – wnioskodawczyni może być objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym dopiero od 1 kwietnia 2021 roku.

Podzielić należy stanowisko organu rentowego, iż nie było możliwości uwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu do opłacenia składki za styczeń 2021 roku. Składka należna jest, co do zasady, za okresy objęcia ubezpieczeniem. Jak wynika z ustaleń sądu, wnioskodawczyni nie mogłaby być objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od stycznia 2021 roku, bowiem wniosek o objęcie nim złożyła dopiero w marcu 2021 roku. Rację ma także organ rentowy, iż żaden z przepisów ustawy systemowej nie przewiduje możliwości przywrócenia terminu do zgłoszenia do ubezpieczeń. Nie można zatem również przywrócić terminu do opłacenia składki za okres, za który wnioskodawczyni nie była i nie może być objęta ubezpieczeniem. Teoretycznie istniałaby możliwość zgłoszenia wniosku o przywrócenie terminu do opłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za marzec 2021 roku, jednak taki wniosek nie został zgłoszony.

Podkreślić należy, iż nawet gdyby strona wystąpiła z takim wnioskiem nie zachodziłyby podstawy do jego uwzględnienia bowiem trudno byłoby wyjaśnić i usprawiedliwić fakt złożenia wniosku o objęcie ubezpieczeniem w marcu 2021 roku przy braku dokumentów rozliczeniowych i nieopłaceniu składek. Zachowanie takie trudno byłoby usprawiedliwić zwłaszcza, że dotyczy to pierwszego miesiąca ubezpieczenia.

Podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jest uzależnione od opłacania składki w terminach określonych w ustawie i we właściwej wysokości. Ubezpieczony, chcąc podlegać nieobowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu, winien dochować należytej staranności w terminowości opłacania składek. Zgodnie bowiem z przytoczonym art. 14 ust. 2 pkt 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń

społecznych (ubezpieczenie to ustaje z mocy prawa w przypadku nieopłacenia składki w terminie lub jej opłacenia w nieprawidłowej wysokości. Przyczyny nieopłacenia składki w terminie lub jej opłacenie w nieprawidłowej wysokości nie mają wpływu na ustanie ubezpieczenia, mogą być jedynie podstawą do wyrażenia przez organ rentowy zgody na opłacenie składki po terminie.

W art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 266 ze zm.) określone zostały terminy, w których płatnicy składek zobowiązani są przekazywać dokumenty ubezpieczeniowe, tj. deklaracje miesięczne oraz imienne raporty miesięczne. Termin składania dokumentów jest jednocześnie terminem opłacania składek. Zgodnie z powołanym przepisem obowiązują trzy terminy do dokonywania powyższych czynności.

Pierwszy termin określono na 5 dzień następnego miesiąca za miesiąc poprzedni. W tym terminie do złożenia dokumentów oraz opłacenia składek zobowiązane są jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe.

Drugi termin - czyli do 10 dnia następnego miesiąca - wyznaczony został do złożenia dokumentów oraz opłacenia składek, gdy zobowiązanymi są osoby opłacające składki same za siebie. Jeżeli zatem osoby te pełnią funkcję płatników w stosunku choćby do jednego ubezpieczonego, wówczas właściwym dla nich terminem jest termin określony w pkt 3, czyli 15. dzień następnego miesiąca.

W terminie do 15. dnia następnego miesiąca do złożenia dokumentów oraz opłacenia składek zobowiązani są wszyscy pozostali płatnicy, którzy nie należą do wymienionych wcześniej grup.

Podkreślić należy, że od wnioskodawczyni jako przedsiębiorca, z uwagi na zawodowy charakter prowadzonej przez nią działalności wymagany jest zwiększony stopień staranności. Wnioskodawca jako prowadzący działalność gospodarczą, powinien działać w pełni profesjonalnie.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że działalność gospodarcza jest aktywnością profesjonalną, a ryzyko związane z jej realizacją ciąży na płatniku, który jako osoba prowadząca i monitorująca działalność gospodarczą, ponosi odpowiedzialność za regulowanie zobowiązań publicznoprawnych, w tym należności z tytułu składek ubezpieczeniowych

W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego należyta staranność wymagana przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej działalności, uzasadnia zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, skrupulatności i rzetelności, zapobiegliwości i zdolności przewidywania. Obejmuje także znajomość obowiązującego prawa oraz następstw z niego wynikających w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.08.1993 r. sygn. akt III CRN 77/93, opubl. OSNC 1994/3/69)

Tym samym ubezpieczona powinna wiedzieć i mieć pełną świadomość w jakiej wysokości składki należy uiścić i czy zachodzi konieczność złożenia stosownych dokumentów w tym przedmiocie w organie rentowym.

Wskazać trzeba, że ubezpieczenie chorobowe jest ubezpieczeniem dobrowolnym i podleganie mu zależy wyłącznie od dotrzymania określonych ustawą warunków tego ubezpieczenia. Wnioskodawca zamierzając podlegać temu nieobowiązkowemu ubezpieczeniu powinien był dochować szczególnej staranności w terminowości opłacania składek i zadbać o wpłacenie należnej składki w terminie.

Dodatkowo także za organem rentowym podkreślić trzeba, że wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym osoba prowadząca pozarolniczą działalność składa na dokumencie (...) poprzez odpowiednie wypełnienie formularza. Jednakże, z uwagi na to, że przepisy ww ustawy nie precyzują wymogów, jakim powinien odpowiadać wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, Zakład uznaje jako złożenie takiego wniosku również takie zachowanie ubezpieczonego, które stanowi czytelne wyrażenie woli przystąpienia do tego ubezpieczenia. Za taki wniosek, w przypadku braku wcześniejszego złożonego dokumentu (...), uznaje się więc także fakt terminowego rozliczania i opłacania składek należnych na ubezpieczenie społeczne, w tym na dobrowolne

ubezpieczenie chorobowe. W takiej sytuacji objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym następuje od pierwszego dnia miesiąca, za który składka została opłacona w terminie i w pełnej wysokości, co w przypadku odwołującej nie miało miejsca.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie jako niezasadne.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni -PI.